

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

dk.kultur.sprog

 Af Bertel Lund Hansen 4. juni 2010 • I kategorien [Medier](#)

Der er noget der kaldes **nyhedsgrupper (newsgroups)**. De er åbne for alle i hele verden, men folk har en naturlig tendens til at bruge dem der hører til deres eget sprogråde. Der er ingen betingelser for at deltage ud over at ens udbyder kan sætte visse grundbetingelser for hvordan man benytter sin opkobling og opfører sig i offentlig sammenhæng.

Der er grupper om alt muligt mellem himmel og jord. De er organiseret i forskellige hierarkier. Nogle er nationale og indledes med en landekode, mens andre er oprettet under andre overordnede hierarkier (f.eks. rec. for recreation = fritid) – og endnu andre er oprettet af private firmaer eller personer som har deres egen server. Servere der fører nyhedsgrupper, kaldes newsservere. Alle newsservere udveksler løbende alle indlæg i alle grupper. Det er derved de kan distribueres over hele verden.

De danske grupper navne begynder med "dk.", men også den del er underopdelt i admin, edb, fritid osv., hvor grupperne så hedder noget med dk.admin, dk.edb, dk.fritid og tilsvarende. En oversigt over alle de danske grupper kan man finde [her](#). På det site ligger der i øvrigt mange oplysninger om det danske hierarki.

Der findes også en gruppe om sprog, og den hedder **dk.kultur.sprog**. Den blev oprettet i begyndelsen af 1998, og den samlede hurtigt en del folk med speciel interesse for sprog, både ukyndige, halvstuderende røvere og eksperter. Emnerne tager naturligvis udgangspunkt i sproglige forhold, men da sprog jo altid handler om noget, bliver det ret ofte nødvendigt at inddrage andre emner for at kunne afklare de sproglige forhold. Det betyder at diskussionerne bliver mangfoldige, levende og spændende.

Det er værdifuldt for belysningen af sproglige forhold at der er deltagere fra mange egne af landet og med forskellig alder så man kan få opklaret om en sproglig afvigelse er betinget af region eller generation. Det er imidlertid nemmere når det drejer sig om selve ordene og formuleringerne. Når talen derimod falder på udtalen, bliver det svært med et skriftligt medie. Der gik lang tid hvor vi rendte ind i formålsløse debatter fordi en måske skrev at han udtalte "korn" så det rimer på "horn" – hvorefter en anden spurgte hvordan han da udtalte "horn", og så var vi lige vidt.

Vi satte os så for at lave en **nem lydskrift**. Langt fra alle deltagere kender de standardiserede – og ganske komplekse – lydskriftsystemer der findes, og nye deltagere skulle jo også gerne relativt nemt kunne sætte sig ind i det. Flere gange prøvede vi at enes om en grundstamme af ord som vi udtalte ens så de kunne bruges som eksempelord, men det strandede hele tiden indtil der en dag kom et forslag som der til vores store forundring ikke var protester imod. Det fungerer forbavsende godt. Der ligger en oversigt [her](#):

Da gruppen havde fungeret nogle år, viste det sig at der var en relativt stor kerne af faste deltagere, og så kom der et forslag om at vi skulle mødes i virkeligheden. Det førte til at vi mødes en gang om året omkring september hvor vi hver gang vælger en ny dansk by at besøge for at se på lokale sproglige udskjelset, men også for bare at snakke om løst og fast. Den første blev holdt i år 2000, og Odense blev valgt som første by fordi to af deltagerne havde trådt deres barnesko i den by, og ikke mindst fordi gruppens yndlingsshadeobjekt, Odense Banegård Center, ligger der. Det førte senere til at forkortelsen "OBC" udtalt som et ord, "**obese**" (tryk på anden stavelse), blev betegnelsen for disse møder. Det er også det der bruges som domænenavn til gruppens hjemmeside der ligger [her](#):

På den hjemmeside ligger også vores OSS (Ofte Stillede Spørgsmål) med forklaringer på ting som nye deltagere kan have fornøjelse af at læse. Der er også link til alle obeserne. Der bliver taget billeder hver gang, så man kan både få et (syns)indtryk af deltagerne og se hvad der fangede vores opmærksomhed undervejs. Vi er godt klar over at ordet falder sammen med et engelsk ord der har med fedme problemer at gøre, men det tager vi os ikke af.

Obeserne var nu ikke det eneste initiativ der udsprang af sproggruppen. Nogle af os var nemlig trætte af sproglig sjusk og ligegyldighed, og det var gennemgående at vi ofte følte os lidt ugleset hvis vi gav udtryk for vores irritation eller prøvede at rette andres sprogbrug. Hermed ikke være sagt at det altid er smart, men det var i hvert fald en oplevelse vi pludselig fandt ud af at vi var fælles om, og det førte til at vi besluttede at oprette en forening for

Forside
Grupperne
Gruppeliste
 Alle grupper
 Retningslinjer
 Statistik
 Tip
 Links
Brug grupperne
Netikette
Newsreadere
Gruppeoprettelse
Styregruppen
Infogruppen
Historie
Ordbøger
Andre hierarkier

dk.admin
dk.binaer
dk.bolig
dk.edb
dk.erhverv
dk.familie
dk.forbruger
dk.fritid
dk.general
dk.helbred
dk.kultur
dk.livssyn
dk.lokalsamfund
dk.marked
dk.medier
dk.natur
dk.opslag
dk.penge
dk.politik
dk.snak
dk.spil
dk.sport
dk.teknik
dk.test
dk.undervisning
dk.velkommen
dk.videnskab

dk-hierarkiet, de danske nyhedsgrupper

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk
4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Medier'

Fødevareretiketter: Hvad står der på vores mad?
 Pæn tone i dansk politik
 Bare bryster, blå blod og blå blink
 Pædofile bogstaver

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?
 Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish
 Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet
 Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
 Monica Scheuer til Jødiske efternavne
 jane til Jødiske efternavne
 InglÉS til Sprogene i Mozambique
 Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?
 Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?
 Henrik Klindt-Jensen til Ded borrihjolmska måled

Artikler om

OBC

ligesindede. Straks blev det besluttet at vi skulle have en forkortelse der var slagfærdig, så det var det første vi gik i krig med. Der kom flere mere eller mindre gode forslag, men da én foreslog "FIDUSO", var vi solgt med det samme. Det var simpelthen genialt. Nå ... men hvad skulle det så være en forkortelse for? Ja, det var værre, men efter nogen tids brainstorm fandt vi frem til *Foreningen af Intelligente Danskere til Udryddelse af Splittede Ord*.

Det holdt dog ikke længe. For det første var der én der bad om at det blev en folkefront i stedet for. Han var vokset op i en tid hvor der var så mange folkefronter, men det var aldrig lykkedes ham at finde en han ville være medlem af. Nu var chancen der. Det kunne vi ikke stå for. Kort tid efter blev vi enige om at det med udryddelse lød for negativt, og efter et par variationer fandt vi den endelige form: **Folkefronten af Intelligente Danskere til Udbredelse af Sproglig Omhu**.

En positiv og bredere formulering. Man skal dog være opmærksom på at ikke alle deltagerne i dk.kultur.sprog er medlemmer af Fiduso. Nogle synes endda at det er en dårlig idé med folkefronten. Så Fiduso er ikke en afdeling af nyhedsgrupperne. Og nye deltagere kan komme til som måske ikke engang ved hvad det er for noget. Folkefronten er blot udsprunget af en gruppe deltageres diskussioner – anden forbindelse er der ikke mellem de to fænomener.

Fiduso fik straks sin [egen hjemmeside](#), og der har vi samlet forskelligt materiale, bl.a. sider med notiser fra folk – medlemmer eller ej – som er faldet over en eller anden fejl eller et sprogligt forhold som de synes de ville delagtiggøre andre i. Hensigten med Fiduso er ikke at gøre folk utrygge ved at bruge sproget, så kritiske notiser handler kun om fejl der er fundet hos professionelle sprogbrugere i en offentlig sammenhæng – typisk aviser eller reklamer.

Hvis man nu har fået lyst til at deltage i nyhedsgruppens debatter, så er der noget teknisk man skal hitte ud af. Jeg har i sin tid skrevet en forklaring der ligger [her](#).

Den forklaring er stadig gyldig, men efter at den blev skrevet, er der kommet en bølge af blogs og andre browserbaserede forummer, og det har ført til at nogle servere blev sat op til at præsentere nyhedsgruppernes indlæg så de kunne læses i en browser. Det vil man måske som nybegynder foretrække fordi man kan gå til dem uden at sætte sig ind i noget nyt, men for os der er vant til at bruge nyhedsgrupperne, forekommer en browsergrænseflade som stenaldertid i forhold til hvordan det er at bruge de læseprogrammer der er beregnet til det (newsreadere).

Men hvis man vil forsøge sig med en browser, kan man f.eks. vælge Googles grænseflade og finde indgangssiden [her](#), og dk.kultur.sprog kan man få adgang til [her](#).

Bemærk at Google tilbyder at man kan oprette sine egne grupper. Da skal man lige være opmærksom på at så bliver det googlegrupper og ikke dk-grupper. Google har ikke mandat til at blande sig i organiseringen af dk-hierarkiet, med de har samme ret som alle andre servere til at formidle indlæggene til deres brugere. Os der er vant til at bruge nyhedsgrupperne fra gammel tid, er blot trætte af at folk pludselig er begyndt at tro at det er Googles grupper (eller at de tilhører en anden server som de måske benytter).

Bertel Lund Hansen

Læs også:

1. [Sprog på spring – DR som sprogbevarer og sprogudvikler](#) Danmarks Radios 2. sprogsymposium den 5. oktober 2009 Marianne Rathje og Anne Kjærgaard fremlægger Dansk Sprognævns undersøgelse af sproget i Danmarks Radio. (Foto: Jørgen Christian Wind Nielsen) Det var ikke...
2. [Norsk sprog 1807-1820 \[del 1 af 2\]](#) Sprogets betydning og den nordiske renaissance Johann Gottfried Herder (1744-1803) © Bildarchiv Preußischer Kulturbesitz Før nationalismens tidsalder blev sproget sjældent tillagt en kulturel eller politisk betydning. Sproget var for de...
3. [Norsk sprog 1807-1820 \[del 2 af 2\]](#) [Første del her] Sprogkuppet Selvom man i Norge endnu ikke tillagde sproget den samme værdi som i Danmark, så var der kredse der tillagde det en klar national betydning. Opløsningen...
4. [Quechua: Ikke kun små sprog er i fare for at uddø!](#) Perus indfødte sprog. Quechua er de orangebrune områder. Med små fire mio mennesker er det Perus største indfødte sprog, og med yderligere små fire mio i nabolandene er det også...

Tagget med: Dansk, Dialekter, dk.kultur.sprog, Google, internet, lydskrift, Medier, newsgroups, nyhedsgrupper, Sammensatte ord, særskrivning, Teknologi, Udtale

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

aktuelle sprog **Alfabeter** Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark **Dansk** Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk **Ord**

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogkort **Sprogpolitik** sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	Bogstavlyd
juli 2012	Dansk sprognævn
juni 2012	Den danske ordbog
maj 2012	Dialekt.dk
april 2012	dk.kultur.sprog
marts 2012	Korpus.dk
februar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
januar 2012	Ordbog over det danske sprog
december 2011	Ordnat. Dansk sprog i ordbøger og korpus
november 2011	Sproget.dk
oktober 2011	Svenska Akademien
september 2011	Θ (Schwa.dk)
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
juli 2009	
juni 2009	

maj 2009
april 2009
marts 2009

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.